

RECI da si MOJA

Elisabet
Norebek

Preveo Aljoša Molnar

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2019.

Naziv originala:
Elisabeth Norebäck
TELL ME YOU'RE MINE

Copyright © Elisabeth Norebäck, 2017
Published by Agreement with Grand Agency
Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02506-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

STELA

Ležim na podu.

Privučenih nogu, ruku obavijenih oko kolena.

Udahni. Izdahni.

Srce mi tuče u ušima, bol u stomaku pretvorio se u mučninu, ali sam barem prestala da se tresem.

Sad se zovem Stela Vidstrand, ne Johanson. Trideset devet mi je godina, ne devetnaest. I više nemam napade panike.

Sivkasto jesenje svetlo prodire unutra. Napolju još čujem pljusak. Moja kancelarija na klinici izgleda isto kao i uvek. Visoki prozori, mahovina zeleni zidovi. Jedan veliki pejzaž na zidu i parket na kom je ručno pleteni tepih. Moj stari izgrebani sto, fotelje u ćošku, odmah pored vrata. Sećam se, kad sam sređivala ovu prostoriju, koliko sam pažljivo birala svaki detalj. Više se i ne sećam zašto mi je to bilo važno.

Neprestano sam se nadala da ću je pronaći. Ne da će ona pronaći mene. Možda ju je gonila radoznalost, želela je da sazna ko sam. Možda je došla da me optuži da nikad ne zaboravim.

Možda je došla zbog osвете.

Toliko godina mi je trebalo da ponovo izgradim sopstveni život, da stignem ovde gde sam danas. Ali iako sam ono što se dogodilo u prošlosti ostavila iza sebe, nikad to nisam zaboravila. Postoji nešto što se ne može zaboraviti.

Ležim na podu.

Privučenih nogu, ruku obavijenih oko kolena.

Udahni. Izdahni.

Henrik me je poljubio u obraz pre nego što je jutros krenuo na posao. Doručkovala sam sa Milom i odbacila ga do škole, a onda pošla za Kungsholmen. Sasvim normalan dan. Zamagljeni prozori, saobraćaj na mostu Traneberj, magla nad sivom vodom jezera Melaren i nijedno mesto za parkiranje kad se stigne u grad.

Njena seansa bila je zakazana sat vremena pre ručka. Pokucala je, otvorila sam vrata i – odmah sam znala. Rukovale smo se, predstavile se jedna drugoj. Predstavila se kao Isabel Karlson.

Zna li svoje pravo ime?

Uzela sam joj mokru jaknu. Spomenula sam vreme i zamolila je da uđe. Isabel se osmehnula i sela u jednu od fotelja. Ima jamice na obrazima.

Kao i svakog novog pacijenta, pitala sam je zašto joj je potrebna pomoć. Isabel je bila spremna. Vrlo dobro je odigrala ulogu i tvrdila je da pati od poremećaja spavanja od očeve smrti. Potrebna joj je pomoć zbog tuge. Rekla je da se oseća izgubljeno i nesigurno i da su joj svakidašnje situacije problematične.

Sve se činilo veoma dobro uvežbano.

Zašto?

Zašto prosto ne kaže šta želi? Nema potrebe da krije pravi razlog dolaska.

Sad su joj dvadeset dve godine. Srednje je visine, figure peščanog sata. Kratki nenalakirani nokti. Nema vidljivih tetovaža ni minduša, čak ni u ušima. Duga i ravna crna kosa pada joj na leđa. Još mokra od kiše, sjaji se spram blede kože i shvatam koliko je lepa. Mnogo lepša nego što sam ikad zamišljala.

Ostatak razgovora ostao mi je u maglovitom sećanju. Teško mi je da se setim šta sam rekla. Nešto o dinamici grupne terapije ili o komunikaciji, ili nešto o tome kako nam predstava nas samih određuje kako vidimo druge.

Isabel Karlson je naizgled pažljivo slušala. Zabacila je kosu i ponovo se osmehnula. Ali bila je napeta. Bila je oprezna.

Isprva sam osetila mučninu u stomaku, a onda su se pojavili vrtoглаvica i pritisak u grudima, zbog čega sam otežano disala. Prepoznala sam simptome. Izvinila sam se i izašla iz prostorije, otišla sam u toalet u hodniku. Srce mi je ludački tuklo, hladan znoj mi se slivao niz leđa, a pulsiranje iza očiju izazivalo je bleskove u glavi. Stomak mi se zgrčio

Reci da si moja

i pala sam na kolena pred šoljom i pokušala da se ispovraćam. Nisam mogla. Sela sam na pod, naslonila se na pločice i zatvorila oči.

Prestani da misliš na to šta si uradila.

Prestani da misliš na nju.

Prestani da misliš.

Prestani.

Posle nekoliko minuta, vratila sam se i rekla joj da je dobrodošla na grupnu terapiju sledeće srede u jedan sat. Isabel Karlson je obukla jaknu, izvukla kosu ispod kragne i zabacila je. Želela sam da pružim ruku i dođirnem je, ali sam se zaustavila.

Primetila je.

Videla je moju sumnju, moju želju za kontaktom.

Možda je to upravo bilo ono što je želela da postigne? Da me učini nesigurnom?

Prebacila je tašnicu preko ramena, otvorila sam joj vrata i ona je otišla.

Sanjala sam o ovom danu. Maštala o tome kako će se odvijati. Kako ću se osećati i šta ću reći. Nije trebalo da bude ovako. I boli me više nego što sam verovala da će me boleti.

Ležim na podu.

Privučenih nogu, ruku obavijenih oko kolena.

Udahni. Izdahni.

Vratila se.

Živa je.

ISABEL

„Isabel!“

Čujem Johanin glas i okrećem se. Vratila sam se u M-zgradu, u daljem kraju kampusa. Ručak je skoro završen, sala je puna studenata i svi stolovi i stolice su zauzeti. U vreme ručka ovde je svaki put gužva. Okrećem se, ali ne vidim Johanu sve dok ne ustane i mahne mi.

„Dođi ovamo“, poziva me.

Nemam volje da je poslušam. Poslednjih sat vremena sam kao na iglama. Osećam se kao da ću eksplodirati zbog svih tih osećanja koja suzbijam u sebi.

Tuga. Gnev. Mržnja. I borba da sve to sakrijem. Da se osmehujem i ponašam fino. Da budem neko ko nisam.

Više bih volela da sendvič pojedem u miru pre sledećeg predavanja. Da razmislim o onome što se dogodilo u ordinaciji onog terapeuta. *Uvek mi je teško da kažem ne.* Podižem torbu na rame, a onda počinjem da obilazim sve te ljude, sve te rančeve na podu, sve te zelene stolove i crvene stolice, dok ne stignem do Johane.

Ona je najbliža osoba koju imam, koju sam ikad imala, za prijatelja. Ona je to za mene od onog prvog groznog perioda na KTH-u, Kraljevskom institutu za tehnologiju, kada me je uzela pod svoje i dozvolila mi da se uselim kod nje. Zašto, ne znam. Uopšte nismo slične. Ona je postigla tako mnogo, proputovala je svet. Ima ružičastu kosu, probušene uši i nos, kao i tetovažu na krstima i još jednu na podlaktici. Jednorog koji bljuje vatru. Opuštena je, puna samopouzdanja i zna šta hoće.

Susi i Marijam, koje sede pored nje, takođe su veoma fine. Ali samo sa Johanom mogu da se opustim i budem ono što jesam.

„Gde si bila?“, pita Marijam. „Nisam te videla na predavanju iz matematike.“

„Nisam ni bila na njemu“, kažem ja.

„Da li se nešto dogodilo?“, Susi stavi šaku na srce. „Nikad ništa ne propuštaš.“

„Morala sam da se pobrinem za nešto.“ Izvlačim stolicu pored nje, kačim jaknu na naslon i sedam. Još me iznenađuje što ljudi primećuju da sam uopšte prisutna. Kada me neko primeti. Možda nekome čak i zafalim. Toliko sam se navikla da budem nevidljiva.

Otvaram tašnu i vadim sendvič kupljen u nekom dragstoru. Video je i bolje dane, pa ga vraćam nazad.

„Još pada?“, pita Johana.

„Isto kao i jutros“, odgovaram.

„Uh, ponedeljci.“ Susi uzdiše dok prelistava udžbenik iz mehanike. „Razumete li vi išta od ovoga?“

„Prošli put sam zapisala gomilu podataka o inerciji“, kaže Johana, „ali ništa ne mogu da protumačim.“

Reci da si moja

Smeju se. I ja se smejem. Ali deo mene se oseća kao da sam u staklenom kavezu i gledam napolje. Osećam se kao dve različite osobe. Jedna je ona koju ljudi vide. Ali onu drugu vidim samo ja. Ona je prava ja i razlika između njih dve je ogromna. Unutar mene je ponor.

I tendencija za melodramatičnošću.

„Isabel, ti razumeš, zar ne?“, pita me Marijam, okrenuvši se ka meni. „Hvata me panika, moramo uskoro da se spremamo za ispit.“

„Kunem se, ako pročitaš udžbenik, ukapiraćeš“, govorim ja.

„Kaži slobodno šta misliš. Ukoliko budemo provodile vreme učeći umesto na zabavama, razumećemo i mi.“ Susi me udara laktom uz osmeh.

„Priznaj da je u pravu.“ Johanina salveta me pogađa u glavu. „Priznaj, Isabel.“

„Mislite li da sam dosadna?“, kažem ja. „Mislite da sam se zaparložila, da sam štreberka koja ne zna kako da se provodi? Bile biste izgubljene bez mene, zabušantkinje jedne.“

Bacam salvetu nazad Johani i počinjem da se smejem kad me još dve druge odmah pogode u glavu. Bacam ih nazad na Susi i Marijam i uskoro otpočinje pravi rat salvetama za našim stolom. Smejemo se i čičimo i svi u sali ustaju i počinju da viču i...

Zazvoni mi telefon.

Prečesto ovo radim. Nestajem u izmišljenom svetu iz snova. Puštam smešne kratke filmove u svojoj glavi. Scene u kojima sam spontana kao i svi ostali.

Uzimam telefon i gledam u ekran.

„Ko je to?“, pita Marijam. „Zar se nećeš javiti?“

Puštam poziv na govornu poštu i vraćam telefon.

„Ništa važno.“

Nakon predavanja krećem sama kući. Johana ide kod momka. Volela bih da sam mogla da odem pravo kući posle sastanka sa Stelom, s obzirom na to koliko je bilo naporno sresti se s njom, ali nisam želela da propustim ništa važno na fakultetu.

Sad sam u podzemnoj železnici. Sama, jedna u mnoštvu nepoznatih ljudi. Kad sam se doselila, mrzela sam to, ali sad mi ne smeta. Posle godinu dana provedenih u Stokholmu, sasvim se dobro snalazim. U početku

sam se jako plašila da ću se izgubiti. Mešala sam Heselbi i Hagsetru, triput sam proveravala kako da stignem na neko mesto. Uprkos svemu, često sam izlazila i posećivala većinu tržnih centara u krugu stokholmskog javnog prevoza.

Ukrcavala sam se na vozove i odlazila do poslednjih stanica, proveravala kuda idu sve podzemne linije i vozila se većinom autobusa u centru grada. Šetala sam po ostrvima Sederholm i Kungsholmen, kroz naselja Vasastan i Normalm i mnogo vremena provodila u centru grada.

Posmatram saputnike i pretvaram se da znam sve o njima. Ona starica sa narandžastom kosom i rubin-crvenim naočarama dvaput sedmično vežba u „Friskis i Svetisu“, nosi živopisne helanke iz osamdesetih i pohotno odmerava muškarce u teretani.

Par koji se drži za ruke i ljubi se: on je student medicine, a ona je profesorka u srednjoj školi. Na putu su ka svom malom stanu, blizu Bromaplana. Nešto će zajedno skuvati, pogledaće neki film, a onda zaspati jedno pored drugog na kauču. Zatim će ona otići u krevet, a on će uzeti računar i gledati porniće preko interneta.

Onaj visoki, mršavi tip u odelu kašlje dok se ne presavije. Umire od raka pluća. Niko ne zna koliko mu je ostalo. Koliko je bilo kome od nas ostalo? Život bi mogao da se završi u svakom trenutku. *Mogao bi da se završi danas.*

Nedostaje mi tata. Četiri meseca su prošla od onog dana u maju. Četiri duga, isprazna meseca. Nakon njegove smrti, saznala sam da mu je nekoliko sedmica bilo loše. Naravno, nije otišao kod lekara. Ja ništa nisam znala. Tata jedva da je ikad bio bolestan. Zašto bi me bez potrebe time opterećivao?

To što mislim da sam kriva teško da može da me opravda. Retko sam odlazila kući. Poslednji put sam ga videla za Uskrs. Nisam čak ostala ni ceo vikend.

Da li je bilo sebično od mene što sam se preselila? Tata je želeo da iskoristim ovu priliku. Ohrabrivao me je da ostanem u gradu, da se družim sa novim prijateljima preko vikenda i da budem slobodna.

Tek kad ga više nije bilo, saznala sam istinu. I nikad joj neću oprostiti zbog onoga što je uradila. Svim srcem želim da je mrtva. Mrzim je.

Mrzim je.

Mrzim je.

Mrzim je.

STELA

Budim se u našoj kući u Ulici Alviksvagen u Bromi. Spavala sam na krevetu pod ćebetom. Osećam se kao da danima ležim ovde.

Zamolila sam Renate da otkáže seanse svim pacijentima i za to okrivila migrenu. Zaustavila sam taksi po kiši u Ulici Sent Eriks. Ne sećam se ničeg posle toga. Sigurno sam platila taksisti kad smo stigli, izašla iz taksija i ušla u kuću. Izula sam se i skinula kaput, popela se u spavaću sobu. Ničeg se ne sećam.

Oči me bole, glava mi pulsira od bola i na trenutak se pitam jesam li sve to izmislila. Da li sam samo sanjala da je žena po imenu Isabel Karlson ušla u moju ordinaciju.

Volela bih da je tako.

Izbegavanje bola je osnovni ljudski instinkt, pokušaj da se pobegne da se ne bismo suočili sa onim što izaziva bol.

I zaista bih volela da mogu da pobegnem.

Na zvuk Henrikovog rendž rovera, koji dolazi puteljkom, ustajem iz kreveta i prilazim prozoru. Još pada kiša. Naš komšija stoji pored ograde u kabanici sa svojim malim, lajavim psom. Milo iskače iz automobila i trči prema kući. Henrik pozdravlja komšiju i ide za Milom. Ulazna vrata se otvaraju; čujem ga kako se javlja. Na nekoliko sekundi zatvaram oči, duboko udišem i silazim.

Milo prolazi pored mene, pitajući me šta ima za večeru. Kad mu kažem da ne znam, odlazi u dnevnu sobu i baca se na jedan od kauča. Henrik podiže moj kaput sa poda u hodniku, kači ga i pominje da je pokušao da me dobije telefonom.

Govorim mu da mi je telefon sigurno u tašnici. Skreće pogled prema podu. Ona leži pored mojih cipela. Podiže je i pruža mi je.

„Pitali smo se da li da uzmemo neku hranu“, kaže. „Nisi spremila večeru.“ Ovo je više izjava nego pitanje.

„Nisam imala vremena.“

„Da li se nešto dogodilo?“

„Zašto to misliš?“

„Gde ti je automobil?“

Moj audi je još parkiran u Kungsholmenu, nije ispred.

„Došla sam taksijem.“

Henrik me pomno posmatra. Brzo ga ljubim, izbegavajući njegov pogled i odlazim u kuhinju. Prati me.

„Milo mora da jede“, kaže otvarajući frižider. „Uskoro mora da krene.“

Zaboravila sam na Milov košarkaški trening. Nikad mi se to ne dešava. Sedam za kuhinjski sto i proveravam telefon. Dva propuštena poziva i jedna poruka. Henrik vadi plastičnu posudu iz frižidera i dovikuje Milu da će hrana uskoro biti spremna.

„Kako si provela dan?“, pita me posle nekog vremena.

„Dobro.“

„Sve je u redu?“

„Da“, odgovaram.

„Jesi li sigurna?“

„Sigurna sam.“

Henrik meša testeninu i greje preliv za bolonjeze. U međuvremenu mi priča o planovima da poseti roditelje na selu sledećeg vikenda, i o Milovoj košarkaškoj utakmici u subotu. Isto tako i o svom radnom danu. Postavlja sto: tanjire, escajg i čaše, puni bokal vodom. Priča mi još o poslu.

Kao i svakog drugog ponedeljka, nalazimo se kod kuće posle napornog dana i ćaskamo u kuhinji. Moj suprug je isti, kao i moj sin. Naš predivni dom je neizmenjen. Pa ipak se čini tako stranim. Kao da sam pretvorena u nekog drugog. Kao da sam stranac u sopstvenom životu.

Henrik poziva Mila da mu kaže da je hrana spremna. Nema nikakve reakcije iz dnevne sobe. Govori mu da odmah dođe, ali Mila nema. Odlazim u dnevnu sobu, prilazim kauču. Skidam slušalice Milu i uzimam mu ajpod iz šaka. Grdim ga i govorim mu da će zakasniti. Milo je najpre iznenađen, a onda ljut. Korača pored mene i seda za kuhinjski sto.

Henrik spušta šaku na moju ruku dok Milo ne gleda. Tačno znam šta želi da mi kaže. *Polako. Šta je sa tobom?*

Trebalo bi da mu ispričam šta se dogodilo. Trebalo bi da razgovaram s njim. Ne liči na mene da čuvam tajne. Ja sam, na kraju krajeva, psiholog i sertifikovani psihoterapeut. Ja verbalno izražavam emocije, pričam o svemu, pronalazim gde su problemi. A posebno kad je u pitanju nešto što može da nam promeni život. Plus, Henrik mi je najbolji prijatelj. U svakoj prilici smo otvoreni jedno prema drugom, pričamo o svemu. On me poznaje bolje od svih, zbog čega je i teško sakriti nešto od njega. Nikad to nisam ni želela. Sve do sada.

Reci da si moja

Ne mogu ni zalogaj večere da progutam. Henrik i Milo pričaju jedan sa drugim; ne znam o čemu. Čujem ih, ali i ne čujem. Misli mi se neprekidno vraćaju na nju.

Isabel Karlson.

Pitam se zašto koristi to ime. Pitam se koliko zna.

Milo nam priča o nekom superslatkom biciklu koji želi. Uzima telefon da nam pokaže. Izvinjavam se, ustajem od stola i odlazim u kuhinju. Odlazim u vešeraj i pokušavam da se saberem.

Imam napad panike. Jedini u dvanaest godina. Gubim kontrolu i ne mogu ništa da preuzmem. Panični strah i parališuća teskoba preuzimaju moje telo, napadaju mi misli i osećanja. Kao da sam se ukrcala na voz koji juri, nakon čega sam primorana da njime odem do krajnjeg odredišta. Nikad nisam poželela da ponovo odem tamo. Učiniću sve što mogu da nikad više tamo ne odem. Pomisao na izlaganje moje porodice ovome užasava me.

Da sam znala šta će ova seansa izazvati, da li bih pristala na nju? Da sam znala ko je, da li bih imala dovoljno hrabrosti da se sretnem s njom?

Ako je to zaista ona.

Vidim sebe kako je to pitam. Gledam je u oči, formulišem pitanje, posmatram kako moje reči stižu do njene svesti i započinju lančanu reakciju.

Ne, to nisam ja.

Istina? Laž?

Da, to sam ja.

Istina? Laž?

Ne verujem Isabel Karlson. Kako bih i mogla? Kako da joj verujem, kad nemam pojma šta hoće? Moram nešto više da saznam. Moram da znam.

Henrik stoji iza mene; spušta šake na moje ruke.

„Šta je?“, pita. „Pričaj sa mnom, Stela.“

„Umorna sam.“

„Nije samo to u pitanju“, govori. „Vidim da se nešto dogodilo.“

Ne odustaje. Okrećem se.

„Imala sam usran dan“, kažem ja. „Dobila sam migrenu, sve sam otkazala i došla kući.“ Nagoveštavam mu da sve to ima veze sa Linom, pacijentkinjom sa kojom sam nedavno imala problema. Vidim da me shvata. Znala sam da će to tako protumačiti.

Henrik me dodiruje po obrazu i grli me. Pita me da li je sa mnom kontaktirao Inspektorat za zdravstvenu i socijalnu zaštitu. Nije. Zasad.

Kaže mi da je poslednjih nekoliko meseci bilo stresno, ali da će sve na kraju biti dobro. Odvešće Mila na trening večeras, mogu da ostanem kod kuće.

Stojim pored kuhinjskog prozora i gledam ih kako odlaze.

Idi na tavan. Pogledaj u tašnu.

Torba je na tavanu. Nisam je ni takla otkako smo se preselili, ali posle dvanaest godina i dalje tačno znam gde je. Ne nameravam da pogledam u nju. Ako pogledam, opet ću se izbezumiti.

Pre dvadeset jednu godinu život mi je uništen, ali iznova sam ga izgradila. Ne mogu to da zaboravim. Odabrala sam da živim. Nisam mogla ništa drugo. Alternativa je bila smrt, ali u tom pravcu nisam mogla da idem.

Usredsredila sam se na svoje obrazovanje, na ciljeve. Pet godina kasnije upoznala sam Henrika i zaljubila se.

Sahranila sam je. To ne znači da sam zaboravila.

Pogledaj u torbu, na tavanu.

Moj današnji napad panike je bio usamljeni događaj. Neće se ponoviti. I ne moram da idem na tavan. Ono što mi treba je san.

Dok sam stigla do spavaće sobe, previše sam umorna da se istuširam, suviše umorna da skidam šminku. Nemam energije ni zube da operem. Skidam ručni sat koji mi je Henrik poklonio i stavljam ga u fioku. Pantalone i košulju bacam na stolicu pored vrata. Skidam brusthalter i uvlačim se pod ćebe.

Kiša i dalje udara u prozore kad se probudim usred noći. Sigurno sam duboko spavala, nisam čula kad su se Henrik i Milo vratili kući. Soba je u mrklom mraku zahvaljujući debelim zavesama. Uglavnom mi to odgovara, ali tama noćas kao da me guši.

Idi na tavan. Pogledaj u torbu.

Henrikova ruka je oko mog struka; gundā kad je podignem. Ustajem iz kreveta i oblačim kućnu haljinu. Iskradam se iz spavaće sobe i zatvaram vrata. Vučem stolicu niz hodnik i postavljam je pod otvor koji vodi

Reci da si moja

na tavan. Penjem se, hvatam kvaku i povlačim vrata. Zadržavam dah kad čujem kako škripe. Spuštam merdevine, penjem se i uključujem svetlo.

Torba je u čošku. Pomeram nekoliko kutija i vidim je. Vidim plave i bordo ukrase u obliku suza, majka mi ju je poklonila pre mnogo godina. Uzimam je, a onda sedam na pod i otvaram je.

Pauk ima meke, mlitave noge u ružičastoj i žutoj boji i široki luckasti osmeh. Povlačim uzicu ispod njegovog stomaka, ali ništa se ne događa. Nekad je svirao nekoliko taktova pesme „Itsy Bitsy Spider“. To nam je bilo histerično smešno.

Tu je belo ćebe sa sivim zvezdama. Plava haljinica sa čipkom oko vrata i rukava, jedina odeća koju sam sačuvala. Zarila sam nos u nju, ali oseća se samo naftalin.

Fotografije. Na jednoj su tri srećna tinejdžera. Danijel, njegova sestra Marija, i ja.

Skoro uvek sam imala dugu kosu. Gusta je i tamnosmeđa, i prirodno valovita. Kad je fotografija slikana, bila mi je duga do polovine leđa. Na sebi imam žutu haljinu sa širokom elastičnom trakom oko pojasa. Danijelova ruka je oko mojih ramena, a on izgleda drsko i samouvereno. Crna kosa mu je razbarušena kao i uvek i na sebi ima iznošene farmerke i flanelsku košulju sa odsečenim rukavima.

Pitam se gde je sada. Pitam se da li je srećan. Misli li ikad na mene.

Malo bolje gledam Mariju. Njena do struka duga kosa crna je kao i Danijelova. Toliko liči na Isabel Karlson da to obespekojava. Mogle bi biti sestre. Bliznakinje.

Ali to je samo slučajnost. Mora biti.

Još fotografija. Jedna sedamnaestogodišnjakinja drži bebu. I sama je gotovo još dete. I ona i beba se smeju. Imaju jamice.

Oči me peku, a ja ih trljam rukavom kućne haljine. Na dnu torbe je knjiga tvrdih crvenih korica. Uzimam je.

29. DECEMBAR, 1992.

Upomoooć! Sranje, sranje, sranje. Trudna sam. Kako je to moglo da se dogodi? Zapravo, znam kako. Ali ipak. Zato sam znači stalno umorna. Zato sam tako ludački ćudljiva i plačljiva.

Ili kao danas. Danijel, ja i Pernila otišli smo do Farsta centra da malo isprobavamo odeću. Pronašla sam jedne superslatke farmerke, ali nisam mogla da ih zakopčam, iako su bile moje veličine. Stvarno sam pokušala, ali nisam uspela da ih zakopčam.

Pošandrcala sam sasvim, znam. Plakala sam u kabini. Danijel ništa nije ukapirao i bio je potpuno hladan, kao što ume. „Jesi li dobila? Pokušaj sa većim brojem, u čemu je problem?“ Toliko sam se naljutila da sam još jače zaplakala. Pernila ga je umesto mene izgrdila. Odustali smo od kupovine i otišli na kafu.

Kako ću da kažem mami? Ima totalno da prolupa. Helena će reći da je to grozno. A Danijel, šta će on reći? Postaće otac. Nismo to planirali.

Emocije su mi van kontrole. Čitav život mi se okreće naglavačke.

Ne mogu da verujem da smo bili toliko glupi. Toliko neodgovorni. Svi moji planovi, šta ću sad da radim?

Osećam se kao da ludim. U jednoj sekundi se smejem, u drugoj plačem. Preplavi me radost. A onda sam prestravljena. Jedno ljudsko biće. Tek tako?! Da li je moguće da već volim ovo malo stvorenje u mojoj utrobi?

Želim ovu bebu. S njim. Nadam se da je i on želi, jer ne mogu ništa drugo da uradim.

Tako da, zdravo, i dobro došla, bebo, ko god da si. Ostalo će morati da sačeka.

ISABEL

Na Stokholmskoj istočnoj stanici je jutarnja gužva. Susi je nekoliko stepenika od mene, na pokretnim stepenicama. Samo sam se osvrnula i primetila je kako me gleda. To znači da ću morati s njom da putujem ostatak puta. Pokušaću da delujem bezbrižno, normalno.

Normalno. I ne znam šta ta reč uopšte znači.

Da budem kao svi ostali?

Hoću li ikad zaista naučiti kako da to postignem? Da niko ne bi video koliko sam čudna? Koliko sam zla?

Zla. Ne mogu to da nazovem nikako drugačije. Ne radim ja nešto loše. Ali ponekad se plašim da hoću. Mržnja u meni, taj sve jači gnev. To je ono što me čini zlom. Ne znam šta da uradim po tom pitanju. I zazirem

od toga da će se loše završiti. Te misli što me opsedaju, osećanja koja se kovitlaju u meni sigurno će dovesti do nečeg užasnog.

Jesam li opet melodramatična?

Silazim sa pokretnih stepenica i čekam Susi.

„Heeej, Isabel!“, glasno izgovara i prilazi mi. Stalno priča sa uskliknicima na kraju rečenice. „Baš je ludo što ne pada kiša! Danima je bilo grozno vreme! Gde je Johana?“

„Otišla je da kupi nešto za jelo, čini mi se.“

„Kupuje nešto za jelo.“ Smeje se i podražava moj melodični ruralni akcent. To se sve ređe dešava i više mi nije toliko neprijatno kao u početku.

„Gde je predavanje?“

„Sala Q1“, odgovaram.

„Jesi li uradila domaći?“

„Jesam“, kažem. „A ti?“, zabacujem kosu. *Navika koje pokušavam da se rešim.*

Susi pravi grimasu. „Tako si pametna. Nadam se da me danas neće prozvati.“

Ostatak puta ne prestaje da govori o tome koliko joj je drago što je petak, priča mi o svemu što će se događati preko vikenda, kako će neki ljudi izaći u subotu, i pita želim li i ja da pođem, a onda govori o tome kako joj je pas juče povratio i interesuje se znam li da poznaje jednog veterinara i koliko li se oni grozota nagledaju, ha-ha... Podseća me na to da je pola septembra već prošlo, da vreme brzo protiče i da će uskoro opet padati kiša.

Slušam, mumlam potvrdno s vremena na vreme. Stižemo do sale, a ona odlazi u kupatilo. Otvaram vrata i ulazim u salu. Predavanje neće početi još jedanaest minuta. Osvrćem se i tek onda krećem niz stepenice. Biram mesto blizu kraja trećeg reda.

Svaki put sedim skoro skroz napred. *I stalno stignem ranije.* Sedim držeći svesku i olovku pred sobom, spremna da hvatam obimne beleške. Svaki broj i svako slovo. Koristim različite boje da nešto označim, podvlačim ih i crtam veze da bolje zapamtim. U tome ima nečeg neurotičnog. Znam to. Čitala sam o tome. Imam neki problem sa brojevima. Čak i ako znam da ću ih zapamtiti, ili da mi nikad neće ni zatrebati, redovno ih zapisujem.

Vidimo se u tri i dvadeset šest. 3.26.

Uhvati autobus petsto petnaest ili šezdeset sedam na Odenplanu. 515, 67.

Visina sto šezdeset dva centimetra, težina pedeset šest kilograma. 162, 56.

Većina ljudi smatra da sam previše ozbiljna. Svaki student kog poznajem ovde na KTH-u ozbiljno shvata studije, ali oni se i zabavljaju. I to mnogo. Petkom je tu jeftino pivo u studentskoj zadruzi, zatim večere na kojima svi nose kombinezone preko lepe odeće i napijaju se do iznemoglosti, pa onda takmičenja u ispijanju piva i bar-ture, koje organizuju razni odseci, a kada se ispitni rok konačno završi, svi se istutnje na proslavi. Da se ne spominju sve one žurke po sobama.

Johana i Susi stalno pokušavaju da me odvuču na neku od njih, ali otišla sam svega nekoliko puta. Brucoška proslava prošlog proleća bila je jedina velika žurka na koju sam otišla.

Nije da *ne želim* da se pridružim. Želim da budem deo ekipe i volela bih da mi to lakše ide. Lakše bih zaboravila ko sam.

Ipak, to što sam se preselila ovamo je najbolje što sam uradila. Broj prijatelja koje imam na Fejsbuku se naglo povećao. Imam više pratilaca na Instagramu. A imam i *Snepčet*. *Obožavam ga!* Dokumentujem svoju svakodnevicu. Slikam selfije. Moja digitalna stvarnost je moćna, šašava, luda. Kad pogledate moje slike vidite život ispunjen nezaboravnim trenucima u kojima sam okružena svim tim divnim prijateljima koji me vole. Svako *sviđanje*, svaki komentar me raduje. Znam da je to sve površno, ali ne marim. Nema ničeg lošeg u tome što ste površni. Sve do lane bila sam društvena i u pravom životu, ne samo u virtuelnom.

A onda je tata umro.

Primećujem krajičkom oka neki pokret i podižem glavu. Uočavam tipa kog ne prepoznajem. Zgodan je. Pita me može li da prođe pored mene i osećam kako rumenim. Ustajem, a on mi se osmehuje i seda. Baca brz pogled na moju kratku suknju i čizme do kolena.

Ono što sam ove godine primetila je to da me momci zagledaju. *Kod kuće sam bila nevidljiva*. Kosa je bila jedina odlika kojom sam bila zadovoljna, čak mi je izazivala ponos. Ali telo? Ponekad me odmere, kao sada. Čudno mi je. Ali mi se u isto vreme i sviđa. Niko ne gleda ispod površine, niko ne gleda iza maske. Niko ne vidi koliko sam lažna, prljava, upropašćena i izopačena. Nikom nije dozvoljen pristup.

Reci da si moja

Johana i Susi su mi pomogle oko izgleda. Počelo je kada sam od Johane pozajmila košulju koja mi je jako dobro stajala. Onda su me naterale da isprobam jednu njenu kratku suknju. Definitivno je bila prekratka. Ali, po njihovim rečima, u tome i jeste suština. Moje noge su vajane za pokazivanje.

Vukle su me po H&M-u, Monkiju, Jini Triko, na sve strane. Otkrila sam da su ovde prodavnice polovne odeće mnogo bolje od onih u Borlängeu. Sad imam potpuno novu garderobu. Odeću prave veličine i stila kakvu nikad pre nisam kupovala.

Počela sam da se navikavam da me primećuju. Shvatila sam da to nije toliko loše. Upravo suprotno. Lakše je tako sakriti se. Možete da birate ko ste u očima drugih ljudi.

Moja novostečena sloboda. Moja nova snaga.

Samo bih volela da mogu potpuno da zaboravim pravu sebe.

A tu upravo na scenu stupa Stela Vidstrand.

Misli mi prekida početak predavanja. Slušam pažljivo i hvatam beleške sve do pauze. Tada ustajem i puštam ljude iz svog reda da izađu. Razmišljam da li da izađem iz amfiteatra ili da ostanem, kada začujem njegovo ime.

Fredrik.

Osvrćem se po amfiteatru. Sedi nekoliko redova iznad mene. Podiže glavu, hvata moj pogled i kratko klima glavom. *Znam da zurim.* Ustaje i okreće se oko sebe, tražeći Medija. Dovikuje mu nešto što ne mogu sasvim da razaberem.

Fredrik je vitak i neznatno viši od mene. Ima gustu i metlastu plavu kosu, koju često zabacuje na stranu ili sklanja rukom. Mnogo se smeje. Mogu da zamislim sedmogodišnju verziju njega na školskoj fotografiji. Manje-više je isti kao i sada, ali bez jednog zuba.

Uglavnom je u farmerkama ili uskim platnenim pantalonama, koje nosi nisko na kukovima, i u majici kratkih rukava. Skejter je i jednom me je nagovorio da stanem na njegov dugački skejt. Trčao je pored mene, držao me je za ruku i ludački se smeja. Kad sam ga pitala zašto se smeja, rekao mi je da sam cicala kao neka devojčica. Sladak je, opušten i zgodan. I odlično igra. To pouzdano znam sa brucoške proslave.

Nikad, nikad ne sme da sazna kakva sam u stvari.

Pored njega sedi jedna zanosna, vrlo vitka brineta. Ona ustaje, povlači ga za ruku i on je gleda. Smeje se onome što je rekla, dok se penju

stepenicama prema izlazu. Očigledno me se zasitio. Možda nešto sumnja. Možda zna.

Možda svi znaju da sa mnom nešto nije u redu.

Ponovo sedam. Želela bih da mi je život drugačiji. Volela bih da se bolje uklapam, da sam kao i svi ostali. Da u meni nema nikakve senke. Da nema ničeg za skrivanje. Ali moj život nije kao život svih ostalih.

I to je *njena* krivica.

Želim osvetu.

Želim da pati kao što sam patila ja.

Želim da nestane.

Želim da bude mrtva.

STELA

Dum, dum, dum. Zvuk odskakanja košarkaške lopte odjekuje od poda i zidova. S vremena na vreme, lopta pogađa tablu uz odjekujući tresak. Jačina zvuka je zaglušujuća.

Silazim niz sklopive tribine Vasalund hola u Solni. Čvrsto stiskam papirnu čašu u kojoj je vrela kafa. Sedam i klimam nekoliko poznatih lica, a onda vadim telefon da izbegnem razgovor. Nedelju provodim u odlascima na posao, slušanju pacijenata, kupovini namirnica, pripremanju večere, pranju veša. Pretvaram se da je sve isto kao i uvek. Ali nisam razmišljala ni o čemu drugom osim o Isabel Karlson. Neprestano mislim na nju. Nije mi bitno što Henrik radi dokasno svake večeri i što Milo provodi previše vremena sa drugovima.

Markus je poslao poruku:

Može li večera u sredu? Moj brat može kad možete i vi.

Uvek mi se dopadao Henrikov mlađi brat, ali trenutno nemam nikakvu želju da se družim sa bilo kim. Ipak, odgovaram da se radujemo što ćemo konačno upoznati njegovu novu ljubav. I videti njega i decu, naravno.

Još jedna košarkaševa mama koju poznajem pita sme li da sedne. Pomeram se po klupi i gledam košarkaše. Milo spretno tapka loptu na